

Cum s-a schimbat împletirea coșurilor din rogoz în secolul XXI (în jurul anului 2025)

Împletirea coșurilor din rogoz este o veche meserie meșteșugărească, care a fost mult timp strâns legată de viața rurală. Oamenii care trăiau în zonele mlăștinoase, de lângă ape, foloseau oportunitățile oferite de natură și utilizau rogozul care creștea local ca materie primă pentru confecționarea obiectelor de zi cu zi. În județul Bihor, în special în satele de pe malul Crișurilor, cum este și Borșul, această activitate a fost, timp de secole, o sursă importantă de trai.

Pe vremuri, rogozul era cules manual de pe malurile râurilor, lacurilor și brațelor moarte ale apelor. Planta era uscată în snopi, apoi pregătită cu grijă pentru împletit. În lunile de iarnă, când munca agricolă se oprea, familiile se adunau și lucrau împreună. Împletitul nu era doar o muncă utilă, ci și un eveniment comunitar: bunicii transmiteau tehnicile nepoților, spuneau povești, învățau cântece și consolidau relațiile sociale. Coșurile, tăvile, covoarele și șezuturile împletite din rogoz erau indispensabile în gospodărie.

Coșurile din rogoz erau ușoare, durabile și naturale. Artă împletirii se transmitea din generație în generație, fiecare familie având propriile modele și obiceiuri decorative. De asemenea, acest meșteșug aducea un venit suplimentar important: produsele împletite erau vândute în piețele locale, ajutând la supraviețuirea multor familii de țărani săraci.

Totuși, în a doua jumătate a secolului XX au început schimbări semnificative. Din cauza modernizării, transformărilor economice și industrializării, meșteșugurile tradiționale au trecut pe plan secund. Au apărut produsele fabricate în masă, în fabrici. Coșurile din plastic au devenit rivali serioși ai celor din rogoz. Plasticul era mai ieftin, ușor de curățat, rezistent la apă și disponibil în forme și culori variate. Cumpărătorii s-au obișnuit rapid cu aceste noutăți și le-au îndrăgit.

În piețe au început să apară din ce în ce mai puține coșuri împletite manual. Mulți meșteșugari de la sate au renunțat la această activitate, deoarece nu mai era rentabilă. Generațiile tinere nu au mai învățat arta împletitului. În plus, și natura s-a schimbat: din cauza regularizării râurilor, canalizării și drenajelor, habitatele rogozului s-au redus. Materia primă a devenit mai greu de obținut, ceea ce a făcut ca împletitul să fie mai costisitor și mai rar.

Până la începutul secolului XXI, împletitul tradițional al coșurilor din rogoz mai supraviețuia doar în cunoștințele câtorva meșteri în vârstă. În multe locuri, aceste coșuri pot fi văzute doar în muzee, case tradiționale sau târguri de meșteșuguri. Ele reprezintă o moștenire culturală importantă, dar nu mai sunt obiecte de uz zilnic pentru majoritatea oamenilor.

Totuși, în jurul anului 2025, împletitul coșurilor nu a dispărut complet – ci s-a transformat. Pe lângă plastic, a apărut o nouă direcție ecologică în meșteșuguri: împletitul din hârtie. Tehnica este asemănătoare cu cea a împletitului din rogoz sau nuiele, dar se folosesc „nuiele” răsucite din hârtie reciclată, cum ar fi ziare sau carton. Materia primă este ieftină, ușor de obținut și accesibilă chiar și celor care trăiesc în orașe.

Împletitul din hârtie a devenit tot mai popular la cursuri și activități școlare. Oamenii au redescoperit bucuria împletitului, valoarea muncii manuale și plăcerea de a crea cu propriile mâini un coș, o tavă sau alt obiect de depozitare. În plus, împletitul din hârtie se leagă de protecția mediului, deoarece permite reciclarea creativă a hârtiei uzate.

Coșurile din plastic sunt încă foarte răspândite – mai ales în supermarketuri și piețe – pentru că sunt ieftine și durabile. Totuși, tot mai mulți oameni cumpără în mod conștient și încearcă să folosească mai puțin plastic. Ca urmare, a crescut din nou interesul pentru coșurile realizate din materiale naturale. Există meșteșugari care au revenit la lucrul cu nuiele, rogoz sau alte fibre vegetale, realizând produse unicat și de calitate.

Astfel, tradiția împletirii coșurilor din rogoz nu a dispărut complet până în 2025, ci s-a adaptat și a evoluat pentru a corespunde nevoilor moderne. Deși coșurile din rogoz sunt mai rare și folosite mai ales ca obiecte decorative sau speciale, tehnica împletitului continuă să trăiască prin alte materiale. Alături de plastic, împletitul din hârtie și alte soluții ecologice oferă noi oportunități atât pentru meșteșugari, cât și pentru cumpărători.

Această schimbare arată bine cum poate supraviețui și să se reinventeze o meserie veche în epoca modernă. Împletitul nu mai este doar o muncă necesară, ci poate fi un hobby creativ, o formă de exprimare artistică și parte a unui stil de viață conștient ecologic. Povestea împletirii coșurilor din rogoz ne oferă și astăzi un exemplu valoros despre cum putem respecta trecutul, păstra tradițiile și, în același timp, să ne adaptăm la o lume în continuă schimbare.